

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і аудит доходів операційної діяльності торговельних підприємств: нормативне забезпечення та діюча практика (на прикладі ТОВ «БАСКО»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ група 61

Котига Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	6
1.1. Сутність та класифікація доходів підприємницької діяльності.....	6
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку формування доходів.....	13
1.3. Особливості визнання доходів за національними та міжнародними стандартами.....	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТОВ «БАСКО» ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	28
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «БАСКО».....	29
2.2. Діюча система обліку формування доходів операційної діяльності на підприємстві.....	36
2.3. Напрямки удосконалення обліку доходів підприємницької діяльності.....	45
РОЗДІЛ 3. ДІЮЧА СИСТЕМА АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ У ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНОМУ АСПЕКТІ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	54
3.1. Аналіз формування доходів та прибутковості підприємства...	54
3.2. Організаційно-методичні та практичні аспекти операційних доходів.....	65
3.3. Економіко-статистичне моделювання прибутковості підприємницької діяльності.....	78
ВИСНОВКИ	91
Список використаних джерел	97
Додатки	105

ВСТУП

Актуальність теми. Торговельна діяльність є важливою складовою економіки України, яка на сучасному етапі розвитку перебуває у динамічному трансформаційному процесі. Забезпечення сталого розвитку торговельної сфери залишається важливим завданням, особливо за умов посилення конкуренції та реалізації євроінтеграційної політики в країні. Функціонування торговельних підприємств в умовах ринкових відносин спрямоване на отримання комерційної вигоди, а результатом для суб'єктів господарювання є отримання доходів і прибутку. Отримані за результатами торговельної діяльності доходи мають бути належним чином відображені у бухгалтерському обліку, оцінені та співставлені з понесеними витратами, а також достовірно відображені у фінансовій звітності з подальшим контролем (зокрема, аудиторським). Тому актуалізується проблема організації високоефективної системи обліку та аудиту формування доходів за видами діяльності підприємства, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління і пошуку на цій основі способів підвищення прибутковості підприємства і зміцнення його конкурентних позицій на ринку.

Значну увагу дослідженню проблем організації та методології бухгалтерського обліку, аудиту доходів від операційної діяльності приділили у своїх працях такі відомі вітчизняні вчені: Бутинець Ф.Ф., Блонська В.І., Лоханова Н.О., Куцик П.О., Мардус Н.Ю., Шмиголь Н.М. та ін.

Віддаючи належне внеску попередників у дослідження зазначеної проблеми, зауважимо, що з огляду на постійне оновлення нормативної бази з обліку доходів на міжнародному рівні, деякі питання, що пов'язані з теорією і практикою облікового відображення доходів підприємницької діяльності, контролю за їх формуванням потребують подальшого поглибленого вивчення на рівні конкретних підприємницьких структур.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень обґрунтування практичних рекомендацій

щодо вдосконалення обліку і внутрішнього аудиту доходів від операційної діяльності підприємств торгівлі для інформаційного забезпечення ефективного управління ними.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- розглянути економічний та обліковий аспекти визначення сутності доходів суб'єкта підприємницької діяльності та їх класифікацію;
- вивчити нормативно-законодавче регулювання систематизації в бухгалтерському обліку інформації про формування доходів;
- визначити особливості визнання та відображення в обліку доходів за міжнародними стандартами;
- вивчити організаційні аспекти діяльності та надати загальну економічну характеристику підприємства;
- проаналізувати і оцінити систему бухгалтерського обліку доходів операційної діяльності підприємства;
- провести аналіз формування доходів та визначити їх вплив на прибутковість підприємства;
- розглянути методичні аспекти проведення аудиту та встановити за допомогою аудиторських процедур достовірність відображення доходів операційної діяльності в обліку та звітності;
- визначити вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на прибутковість підприємства з метою забезпечення стійкого економічного розвитку підприємства;
- надати конкретні рекомендації щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення формування доходів операційної діяльності.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність торговельного підприємства ТОВ «БАСКО» в частині операцій, які пов'язані з формуванням доходів операційної діяльності.

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та практичні аспекти формування облікової інформації про доходи операційної діяльності.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи стали діалектичний метод пізнання та системний підхід до аналізу економічних явищ та процесів, що дало можливість комплексно провести дослідження проблеми формування доходів. У процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи: спостереження, порівняння, абстракції, індукції і дедукції, вимірювання взаємозв'язків, поєднання аналізу та синтезу, узагальнення, а також методи економічного аналізу, економіко-статистичного моделювання.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти України, Міжнародні стандарти обліку та фінансової звітності з питань формування доходів діяльності підприємства, матеріали науково-практичних конференцій, професійних періодичних видань, навчальні посібники. У процесі написання кваліфікаційної роботи досліджені і використані наукові праці провідних вітчизняних вчених-економістів та вчених в області фінансового обліку та аудиту доходів підприємницької діяльності. Практичну інформацію для дослідження було отримано на досліджуваному підприємстві ТОВ «БАСКО», використовувались первинні документи, облікові реєстри, фінансова та податкова звітність.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (65 найменувань) та 48-ти додатків. Загальний обсяг роботи становить 104 сторінок. Основний зміст викладено на 96 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 19 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези:

Котига Т. В. Організаційно-методичні аспекти обліку операційних доходів торговельних підприємств. *Соціально-економічний розвиток регіонів: методичні та практичні аспекти*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 17 жовтня 2020 р.). К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2020. С. 84-88.

діяльність з метою розширення каналів реалізації будівельних товарів, а також впроваджувати оптимізаційні заходи щодо зменшення постійних витрат ведення фінансово-господарської діяльності на досліджуваному підприємстві ТОВ «БАСКО».

На основі проведеного маркетингового дослідження SWOT- аналізу нам вдалося визначити сильні та слабкі сторони функціонування підприємства ТОВ «БАСКО» а також виявити можливості та ризики, що пов'язані з подальшою діяльністю підприємства. Розрахований інтегрований коефіцієнт рівня конкурентності на перспективу значно відрізняється і дорівнює 4,5, що свідчить про можливість отримання стійких конкурентних позицій у перспективі за рахунок активізації сильних сторін, зменшення слабких.

Основна стратегія підприємства – постійне збільшення об'ємів товарообороту з метою отримання прибутку та реалізація на його основі економічних та соціальних інтересів учасників та трудового колективу.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі магістра зроблено теоретичне узагальнення сутності економічної категорії «дохід», визначено його поняття та методичні основи обліку за національними та міжнародними стандартами, наведена класифікація даного поняття з урахуванням інформаційних потреб користувачів та наведено вирішення завдань, що полягають у розробці практичних рекомендацій щодо методики формування доходів операційної діяльності

торговельного підприємства ТОВ «БАСКО». Розглянуто ефективність функціонування підприємства, наведені пропозиції щодо вдосконалення системи формування облікової інформації, стабілізації фінансового стану та посилення конкурентних позицій підприємства на ринку. На основі узагальнення матеріалів дослідження одержані наступні теоретичні та практичні результати роботи відповідно до поставлених завдань.

1. З розглянутих визначень категрії «дохід», можна зробити висновок про те, що дохід підприємства являє собою економічний результат його господарської діяльності за певний період, який характеризує надходження економічних вигод і забезпечує досягнення стратегічної мети підприємства – приріст власного капіталу. Отже, доходи – це збільшення економічних вигод унаслідок надходження активів і/або збільшення їх вартості та зменшення зобов'язань, що призводять до зростання власного капіталу (за винятком внесків учасників) внаслідок здійснення певного виду діяльності й отриманих конкурентних переваг у результаті прийняття ефективних управлінських рішень.

2. Під час дослідження нормативно-правової бази обліку доходів, ми прийшли до висновку, що найбільш повно інформація про доходи та фінансові результати у національній практиці обліку розкривається в П(С)БО 15 «Дохід» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», 25 «Спрощена фінансова звітність», Методичні рекомендації 433, відповідно до яких доходи відображуються в обліку та звітності підприємств за видами діяльності – операційної, фінансової, інвестиційної.

3. В умовах інтеграційних процесів пріоритетним для більшості підприємств є складання звітності за міжнародними стандартами, серед яких для визнання та обліку доходів призначено МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів із клієнтами». Визначено, що принциповою відмінністю в обліку доходів за національними та міжнародними стандартами є те, що під час визнання доходу від реалізації за національним законодавством використовується так звана концепція доходу (performance reporting), а за МСФЗ – концепція зміни активів/зобов'язань (positional reporting), за якою суб'єкт господарювання визнає

дохід, коли (або у міру того як) він задовольняє зобов'язання щодо виконання, передаючи обіцяний товар або послугу (тобто актив) клієнтові.

4. Визначено, що основним напрямком діяльності підприємства ТОВ «БАСКО» є оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням. Підприємство є суб'єктом малого підприємництва, знаходиться на загальній системі оподаткування, є платником податку на прибуток, ПДВ та інших податків та зборів, передбачених Податковим кодексом України, фінансова звітність складається згідно вимог НП(С)БО «Спрощена фінансова звітність». Для ведення бухгалтерського обліку підприємством використовується програма «1С: Бухгалтерія 8.2». Для ведення податкових розрахунків використовуються програма «М.Е.Дос.» Для узагальнення облікової інформації ТОВ «БАСКО» використовує спрощену журнально-ордерну систему реєстрів, робочий план рахунків з використанням рахунків першого, другого та третього порядку, що регламентовано Наказом «Про формування облікової політики».

Розрахунки основних економічних показників діяльності ТОВ «БАСКО» свідчать про кардинальне зменшення обсягів продаж у 2019 році, а саме чистий дохід від реалізації товарів (послуг) зменшився у 2019 році порівняно із 2017 роком на 23%, відповідно й собівартість реалізації мала аналогічну тенденцію до зниження. Така динаміка зміни результативних показників реалізації зумовила загальне зниження валового прибутку майже у 1,5 рази, значення чистого прибутку становило лише 2,5% відносно базового періоду.

5. При формуванні облікової інформації та складанні фінансової звітності щодо відображення доходів концептуальною основою для підготовки фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку у ТОВ «БАСКО» є національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, а саме П(с)БО 15 «Дохід», НП(с)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Для оформлення операцій з відображення доходів відповідно до заключних договорів документами що підтверджують реалізацію товарів або надання послуг контрагентам є: специфікація; видаткові накладні; податкові накладні, Акти здачі-прийняття

робіт (надання послуг). Для узагальнення інформації про доходи підприємства від усіх видів діяльності використовуються рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності», субрахунки 702 «Дохід від реалізації товарів», 703 «Дохід від реалізації робіт (послуг)». Серед доходів іншої операційної діяльності мають місце доходи від операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, операційної курсової різниці, списання кредиторської заборгованості та отриманих штрафів, для обліку яких застосовуються субрахунки рахунку 71 «Інший операційний дохід». Всі доходи підприємства групуються в системі 1С та зводяться до реєстрів по відповідному рахунку доходів: «Карточка рахунку», «Аналіз рахунку», «Обороти по рахунку», «Оборотно-сальдова відомість по рахунку» за відповідними рахунками.

6. Узагальнення наявних науково-методичних основ обліку доходів виробничо-торговельних підприємств з урахуванням особливостей їх діяльності дало змогу визначити основні проблемні аспекти та шляхи їх вирішення в контексті удосконалення аналітичного обліку формування доходів відповідно до потреб зацікавлених внутрішніх та зовнішніх користувачів облікової інформації. Враховуючи пріоритети управлінської спрямованості обліку доходів від основної діяльності підприємств торгівлі рекомендовано впровадження системи бюджетування доходів (річних, квартальних, місячних). Складання бюджетів доходів та звітів про їх виконання забезпечить управлінців необхідною оперативною інформацією для прийняття рішень на основі контролю та аналізу отримання доходів; вчасне виявлення недоліків в операціях, пов'язаних з отриманням доходів; оцінка і контроль діяльності господарських сегментів (виробничих підрозділів) щодо їх внеску в загальний дохід; пошук кращих варіантів управління доходами.

7. Проведений аналіз доходів операційної діяльності ТОВ «БАСКО» дав підставу зробити висновки про те, що основну долю доходів підприємства формують доходи від основної діяльності, а саме реалізації будівельних товарів та надання транспортних послуг та відзначається їх кардинальне зменшення у 2019 році на 3892,9 тис. грн. порівняно із 2017 роком та на 1140,9 тис. грн..

порівняно із 2018 роком. Фінансовий результат підприємства зазнав кардинальних змін у сторону зменшення саме за рахунок скорочення обсягів поставки будівельних матеріалів, сума чистого прибутку у 2019 році складала всього 9,4 тис. грн.. проти 310,9 тис. грн. у 2017 році. Враховуючи загальну тенденцію скорочення результативних показників зазнають кардинального зниження показники рентабельності, а саме рентабельність продаж знизилась у звітному періоді з 22,4% до 0,7 %. Загальне зниження прибутковості ведення фінансово-господарської діяльності ТОВ «БАСКО» підтверджується результатами проведеного CVРаналізу, дані якого свідчать про зростання критичної точки обсягу продаж, зменшення запасу фінансової тривалості, в основному за рахунок скорочення обсягів продаж та зростання постійних витрат підприємства.

Однак, проведений аналіз фінансової стійкості господарської діяльності підприємства, дає підстави зазначити, що підприємство є фінансово незалежним від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт автономії вищий рекомендованого значення, а коефіцієнт фінансової залежності значно менший за норматив.

8. За результатами вивчення теоретичних основ проведення аудиту наведено мету, предмет та об'єкти проведення аудиту операцій з обліку доходів операційної діяльності, основні завдання та джерела перевірки. Визначено основні етапи та складові проведення аудиторської перевірки. Представлено основні результати за проведеними узгодженими процедурами перевірки правильності та достовірності ведення бухгалтерського та податкового обліку, фінансової та податкової звітності згідно діючого законодавства, відповідності первинних документів обліковим даним ТОВ «БАСКО», які відзеркалено у наданому Звіті аудиторською фірмою ТОВ «АРТЕ АУДИТ». При арифметичній перевірці окремих статей фінансової звітності (за фактичними даними та даними бухгалтерського обліку) за 2016-2018 рр. були встановлені розходження, які виникли із-за того, що в програму 1С вносяться не санкціоновані зміни після подання звітів у контролюючі органи. Перевіркою достовірності відображення

показників в наданій формі 2-м «Звіт про фінансові результати» за період з 01.01.2016 р. по 31.12.2018 р. встановлено завищення доходів в декларації з податку на прибуток на 7 тис. грн., яке виникло за рахунок корегування, зробленого на прибуток після подання звітності). Дані фінансової звітності по доходам співпадають з даними про доходи, що відображені у декларації з податку на прибуток.

9. За допомогою кореляційно-регресійного аналізу визначено ступінь впливу внутрішніх факторів, що суттєво відрізняється за тісністю та напрямками зв'язку і далеко не завжди відповідає теоретичним положенням. За побудованими моделями виявлено найбільш впливові фактори, які здійснюють стимулюючий вплив на зміну фінансового результату. Найбільший позитивний вплив на фінансовий результат здійснюють фактори: коефіцієнт оборотності товарних запасів та зростання товарообороту. Також вагомий вплив на зміну фінансового результату здійснює фактор – витрати на збут. Тому доцільним буде активізувати маркетингову діяльність з метою розширення каналів реалізації будівельних товарів, а також впроваджувати оптимізаційні заходи щодо зменшення постійних витрат ведення фінансово-господарської діяльності на досліджуваному підприємстві ТОВ «БАСКО». На основі проведеного маркетингового дослідження SWOT-аналізу визначено сильні та слабкі сторони функціонування підприємства ТОВ «БАСКО» а також виявлено можливості та ризики, що пов'язанні з подальшою діяльністю підприємства. Основна стратегія підприємства – постійне збільшення об'ємів товарообороту з метою отримання прибутку та реалізація на його основі економічних та соціальних інтересів учасників та трудового колективу.

10. Враховуючи результати проведених досліджень практики обліку та аналізу формування доходів операційної діяльності підприємства ТОВ «БАСКО», а також результати Звіту по проведеним узгодженим процедурам (аудиторської перевірки) ми маємо наступні пропозиції щодо удосконалення організації і ведення бухгалтерського обліку на ТОВ «БАСКО»:

– для збільшення інформативності з метою проведення аналітичних досліджень доцільним буде відкриття аналітичних рахунків до рахунків щодо відображення доходів від реалізації товарів відповідно до потреб зацікавлених внутрішніх та зовнішніх користувачів облікової інформації;

– попередньо здійснювати формування доходів підприємства шляхом планування та ретельного аналізу ринку продажу будівельних товарів;

– не допускати несанкціоноване введення документів після подання звітності до контролюючих органів;

– налагодити систему внутрішнього контролю, яка була б спрямована на упередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок, повноти і точності облікової документації.

Запропоновані практичні рекомендації поліпшать систему обліку та контролю формування доходів та витрат на підприємстві ТОВ «БАСКО» з метою прийняття управлінських рішень щодо оптимізації прибутку та забезпечення ефективного розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аджамська М.А. Сокольська Р.Б. Удосконалення обліку доходів у сучасних умовах господарювання. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти*: Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науковопрактичної конференції (28-29 березня 2019 р.). Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2019. С. 18-22.

2. Банасько Т.М., Варічева Р.В. Оцінка аудиторського ризику та суттєвості в аудиті фінансової та господарської діяльності підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Випуск № 2(64). С. 92-97.

3. Блонська В.І., Сподарик О.М. Стратегія управління доходами

торговельного підприємства в умовах розвитку ринкових відносин *Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць*. 2008. Вип. 18.6. С. 117–123.

4. Брік С. В., Мардус О. О. Особливості організації обліку, аудиту та аналізу доходів і витрат підприємства з метою формування його фінансового результату (прибутку). *Економіка, бізнес-адміністрування, право*. 2017. № 2 (2), січень-лютий. С. 279–290.

5. Бурлан С. А., Руденко Н. О. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 184 с. URL : <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/57/3/>

6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник /Ф.Ф.Бутинець та інш. Житомир: ПП «Рута», 2015. 726 с.

7. Ватуля І.Д., Дугар Т.Є. Організація і методика процесу аудиту реалізації продукції на підприємствах. URL : <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.2/068.pdf> (дата звернення 30.10.2020).

8. Волошина О.А., Кордзаія І.А., Даценко С.М. Методичні підходи до аналізу доходів підприємства та факторів їх формування. *Ефективна економіка*. 2019. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7119> (дата звернення: 30.03.2020).

9. Гайдаєнко О.М. Удосконалення методики аналізу ефективності діяльності торговельних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2018. Випуск 1 (51). С. 191-196.

10. Глушко Л.В. Законодавчо-нормативне забезпечення обліку та аналізу доходів. *Modern directions of theoretical and applied researches*. 2016. URL : <https://www.sworld.com.ua/konfer42/82.pdf> (дата звернення: 20.09.2020).

11. Гончаренко І.М., Ханіна А.О. Особливості розробки конкурентної стратегії торговельного підприємства на засадах маркетингу. *«Освітньо-інноваційна інтерактивна платформа «Підприємницькі ініціативи»*: Матеріали ІІІ всеукраїнської наукової Інтернет-конференції. с. 141-152.

12. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Мізік Ю. І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація : навч. Посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова,

2017. 319 с. URL : <http://eprints.kname.edu.ua/46999/1/2016> (дата звернення 20.10.2020).

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 20.09.2020).

14. Гуріна Н.В. Економічна сутність доходів та їх класифікація: проблеми і шляхи вирішення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. Випуск 12. Частина 1. С. 203–205. URL : http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_12/51.pdf (дата звернення: 20.08.2020)

15. Добрунік Т.П. Проблемні питання та напрями вдосконалення обліку доходів торговельних підприємств. *Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції*. Тези доповідей V Міжнародної наук.-практ. конф., присвяченої 70-річчю обліково-економічного факультету ОНЕУ. м. Одеса, 25 травня 2017 року. Одеса: ОНЕУ. 2017. С. 40–41.

16. Добрунік Т.П. Сучасна проблематика обліку фінансових результатів діяльності торговельних підприємств *Науковий Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Випуск 13, частина 1. С. 95–100.

17. Догадайло Я.В., Лабунська А.О. Сутність та призначення СVP-аналізу в сучасних умовах. *Економіка транспортного комплексу*. 2019. Вип. 33. С. 70-83. URL : https://dSPACE.khadi.kharkov.ua/dSPACE/bitstream/123456789/2675/1/EKT_33_5.pdf (дата звернення 20.10.2020)

18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 20.09.2020).

19. Карпенко Є.А Шийка Г.І. Облік доходів від реалізації за міжнародними та національними стандартами. *Іфраструктура ринку*. 2018. Випуск 17. С. 441-446. URL : http://market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/73.pdf (дата звернення 20.10.2019).

20. Князь С.В., Залуцький В.П., Яворська Н.П. Проблеми обліку доходів та витрат торговельних підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5425> (дата звернення 15.09.2020).

21. Концептуальна основа фінансової звітності. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення 20.08.2020).

22. Котиґа Т. Методичні аспекти діагностики фінансового стану підприємств. *Економічні проблеми сучасності та концепція сталого розвитку держави та регіонів: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 21 грудня 2019 року) / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2019. С. 97-101.*

23. Котиґа Т. В. Організаційно-методичні аспекти обліку операційних доходів торговельних підприємств. *Соціально-економічний розвиток регіонів: методичні та практичні аспекти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 17 жовтня 2020 р.). – К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2020. С. 84-88.*

24. Купріна Н., Апостолов, К., Шаталова, А. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспекти. *Food Industry Economics*, 2018. № 10(4). С. 48–57 URL : <https://journals.onaft.edu.ua/index.php/fie/article/view/1132> (дата звернення 15.09.2020).

25. Куцик П.О., Медвідь Л.Г., Шевчук В.О., Хариневич-Яворська Д.О. Діяльність торговельних підприємств у конкурентному середовищі: контрольно-аналітичне забезпечення системи управління: монографія. Чернівці: Технодрук, 2015. 370 с.

26. Лагодієнко Н.В., Кितिця А.О. Організація обліку доходів підприємств: проблеми та напрями їх вирішення. *Бізнес-навігатор*. 2014. №1 (33). С. 163-167.

27. Лисецький А.С., Чабан Г.В. Організація внутрішнього аудиту доходів від основної діяльності підприємств торгівлі. *Економічний вісник університету*. 2018. Випуск №36/1 С. 128-138.

28. Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФЗ 15. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 21. С. 38–41.

29. Макаренко А. П. Кутова М. В. Аудит доходів від реалізації продукції як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 18–23. URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2018/6.pdf (дата звернення 20.09.2020).

30. Маценко Л.Ф Концептуальні відмінності обліку доходів після введення МСФЗ 15 «Виручка за контрактами із замовниками». *Вісник мукачівського державного університету. Серія: Економіка та суспільство* 2017. Випуск 12. С. 701–705.

31. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (фінансової звітності). URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-finansovoi-zvitnosti> (дата звернення 20.09.2020)

32. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід за договорами з клієнтами». URL: https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IFRS%2015_ukr_2016.pdf (дата звернення 15.09.2020).

33. Міжнародні стандарти аудиту. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit> (дата звернення 20.09.2020).

34. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016-2017 років. Частина 1. К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit> (дата звернення 20.09.2020).

35. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016-2017 років. Частина 2. К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit> (дата звернення 20.09.2020).

36. Мирошниченко Ю.В., Курлова К.І., Стратегічний аналіз торговельної галузі України як кладова антикризового управління торговельним підприємством. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 1242-1246. URL :

<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/298.pdf>. (дата звернення 30.10.2020).

37. Мулик Т.О. Організація діагностики діяльності підприємства та його бізнес-процесів: теоретико-методичні підходи. *Modern Economics*. 2019. № 17. С. 158-164.

38. Мулик Т.О. Методичні підходи до аналітичного забезпечення управління доходами. *Агросвіт*. 2020. № 6. С. 77-86

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.13р № 73 . URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 13.09.2020).

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39 (Редакція від 23.07.2019, підстава - z0685-19). URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення: 15.08.2020).

41. Носач Н.М. Класифікація доходів від реалізації товарів для потреб обліку та управління. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 46. С. 220–223. URL: <http://www.vestnikeconom.mgu.od.ua/journal/2017/28-2017/46.pdf> (дата звернення: 08.09.2020).

42. Облік у галузях економіки: навчальний посібник. / Р.В. Кузіна, та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 508 с.

43. Одінцева Т. М., Невмержицька О. В., Чаус І. В. СVP-аналіз як інструмент управління фінансовими результатами підприємства. *Фінансовий простір*. 2013. № 1 (9). С. 90–95.

44. Осадча Г. Г., Пушкарьова М. В. Облік доходів у системі управління підприємством. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 6. С. 71–75.

45. Пилипчук Н.М. Облік та внутрішній аудит доходів від основної діяльності (на прикладі підприємств торгівлі): дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Тернопіль, 2016. 248 с. URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/4529/1/dysertaciia.pdf> (дата звернення 20.09.2020).

46. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.99р. № 1591. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення 10.09.2020).

47. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. / Верховна Рада України. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.09.2020).

48. Поліщук О. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами в аграрних підприємствах України. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 231-234

49. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення 10.09.2020).

50. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів: Наказ Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 р. №193. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00> (дата звернення 15.09.2020).

51. Попович О.В., Діденко О.Ю. Тлумачення економічної сутності категорії «дохід». *Вісник Мукачівського державного університету. Економіка і суспільство*. 2016. Випуск 7. С. 975–978 . URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/163.pdf (дата звернення 21.08.2020).

52. Пристемський О.С. Особливості організації аудиту активів малих підприємств. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти*: Збірник наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науковопрактичної конференції (30-31 березня 2020 р.). – Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 311-313.

53. Приятельчук О.А. Особливості аудиту суб'єктів малого бізнесу. *Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти*:

Збірник наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науковопрактичної конференції (30-31 березня 2020 р.). – Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 314-317.

54. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон ВРУ від 21.12.2017р. № 2258 –УІІ. / Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 19.09.2020).

55. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон ВРУ від 16.07.99р. №996-XIV. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 19.09.2020).

56. Про затвердження Методичних рекомендацій по заповненню форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03. 2013р. № 433. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF13020.html (дата звернення 13.09.2020).

57. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон ВРУ від 26.01.1993 № 2939-XII / Верховна Рада України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення 10.09.2020).

58. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018р. № 2275-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення 19.09.2020).

59. Роженко О.В. Торгівельна надбавка як механізм управління доходом торговельного підприємства. Економіка, фінанси, право. 2019. №1/2. С. 10–13.

60. Ставерська Т.О., Сідорова Т.О. Фінансове оздоровлення і планування прибутку торговельних підприємств : монографія. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2015. 141 с.

61. Ткаченко І.С., Проскурович О.В. Економіко-математичне моделювання фінансового результату підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2017. №3(31). С. 84–94. URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No3/84.pdf> (дата звернення 19.09.2020).

62. Ходаківська Л. О. Теоретичні аспекти аудиту доходів операційної діяльності підприємства. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління*

підприємством : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. (м. Полтава, 23 квітня 2019 року). Полтава. 2019. С. 409–413.

63. Циган Р. М. Воробйов І. С. Особливості обліку та визнання виручки за контрактами згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності. *Інвестиції: практика та досвід* 2016. №24. С. 113–115. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2016/25.pdf (дата звернення 10.09.2019).

64. Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством *Держава та регіон: наук.-виробн. журнал. Серія: Економіка та підприємництво*. 2009. № 7. С. 221–225.

65. Янчева Л.М., Кашена Н.Б., Чміль Г.Л. Обліково-аналітичне забезпечення управління капіталом підприємств торгівлі: теорія та практика: монографія. Харків: ХДУХТ, 2016. 323 с.

Д О Д А Т К И